

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзӯи “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика.

Масъалаи муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар шароити кунунии низоми педагогии Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз масъалаҳои мубрами илми педагогикаи муосир маҳсуб меёбад. Зеро, худтатбиқшавии омӯзгор дар фаъолияти педагогӣ барои татбиқи истеъдод ва қобилияти худ имконияти бузургро фароҳам меорад. Бинобар ин, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ бояд донишҷӯйро бо донишу малакаҳои таълимии ҳаматарафа таъмин намояд, ки рушду такмили худтатбиқшавии омӯзгорро дар фаъолияти касбӣ тақозо мекунад.

Худтатбиқшавии омӯзгор аксар вақт ба сифати сатҳи муайяни рушди шахсият аз рӯйи меъёри «комёбӣ-нокомӣ» таҳқиқ шудааст. Комёбӣ чун натиҷае фаҳмида мешавад, ки бо роҳи кӯшишҳои мувофиқ ба даст омадааст. Натиҷаи худтатбиқшавӣ мавҷудияти сифатҳое буда метавонад, ки ба амалӣ шудани иқтидори шахсият мусоидат мекунад.

Дар илми педагогикаи муосир заминаҳои муайяни назариявӣ арзи ҳастӣ намудаанд, ки барои ҳалли масъалаи муносибати инноватсионӣ ба худтатбиқнамоии касбии омӯзгорон дар низоми муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ шароити мусоид фароҳам меоранд. Ҷанбаҳои мухталифи масъалаи мазкур мавриди пажӯҳиши корҳои диссертатсионии як қатор муҳаққиқон қарор гирифтааст.

Худтатбиқшавии шахсият дар таҳқиқот ҳамчун мақсаде баррасӣ намудаанд, ки дастовардҳоро чун арзишҳои олии меомӯзад ва ҳамчун ҳолат дар робита бо масъалаи қаноатмандӣ аз он баррасӣ мегардад.

Ҳамин тавр, мақсади таҳсилот камолоти инсон аст, ки ба худ муносибату дидгоҳи махсусро талаб менамояд, ки ба ошкор шудани имконияти иқтидории ӯ мусоидат мекунад. Нақши худтатбиқшавӣ дар тамоми шаклҳои зоҳиршавии худинкишофдиҳӣ равона кардани шахсият ба ошкорсозии ҳаддалимкони қобилияти эҷодӣ, ба рафтори дурусту чандир, ба иҷрои амалҳоест, ки ба шахсият муҳимму мувофиқанд. Масъалаи худтатбиқшавӣ чун ҷузъи ҳатмии худинкишофдиҳӣ ва худмуайянкунӣ шахсият дар таҳқиқоти фалсафӣ, психологӣ ва педагогӣ аз ҷониби бештар муҳаққиқон ва олимони ватаниву хориҷӣ баррасӣ гардидааст. Натиҷаи таҳқиқотҳои марбут ба масъалаи мазкурро таҳлили пурра намуда, муаллифи диссертатсия ихтилофҳои мавҷудаи масъаларо ошкор намуда, муаммои таҳқиқотро муайян намудааст.

Муаллифи диссертатсия мақсад, объект, фарзия, дараҷаи илмӣ навагонӣ, моҳияти назариявӣ ва амалии тадқиқотии худро ба масъалаи муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогӣ ба мақсад мувофиқ муайян намудааст.

Таҳлилу истифодаи методҳои таҳқиқотӣ: омӯзиш ва таҳлили манбаъву маъхазҳои психологӣ - педагогӣ доир ба масъалаи таҳқиқшаванда; таҳқиқу пажӯҳиши ҳуҷҷатҳое, ки фаъолияти субъектҳои таълимро дар ҷараёни омӯзиш ба танзим медароранд; мушоҳидаи фаъолияти педагогӣ; мусоҳиба, пурсишнома, саволу ҷавоб, озмоиши педагогӣ, инчунин методҳои коркарди сифатӣ ва миқдории маълумоти эмпирикӣ асоснокии ҳамаҷонибаи таҳқиқотро тасдиқ менамояд.

Тавре дар автореферат нишон дода шудааст, диссертатсия аз муқаддима, се боб, ҳафт зерфаслҳо, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат аст.

Дар муқаддима мубрамии мавзӯи таҳқиқот асоснок гардида, дараҷаи омӯхта шудани муаммо, мақсад, объект, предмети таҳқиқот муайян шуданд; вазифаҳо ва методҳо, соҳаи таҳқиқот, марҳалаҳои он

мушаххас гардиданд; пойгоҳи асосии иттилоотӣ ва озмоишии таҳқиқот таъйин шуда, бозғатимодии натиҷаҳо ва навоварии илмӣ таҳқиқот, аҳаммияти назариявӣ ва амалии он, нуктаҳои барои ҳимоя пешниҳодшаванда ифода ёфтаанд.

Боби якуми рисола масъалаи «*Худтатбиқшавии касбии омӯзгорон чун муаммои муосири илмҳои педагогӣ*»-ро дар бар гирифта, масалаҳои тақмили дидгоҳи инноватсионӣ ба низомии таҳсилот дар шароити имрӯза, концепсияҳои назариявии худтатбиқшавии омӯзгорон дар назария ва амалияи илмҳои педагогӣ, тарҳрезии педагогии омодагии омӯзгорон ба худтатбиқшавии касбӣ ҳамачониба таҳлил ва хулосабарорӣ гардидаанд.

Дар боби дуюми рисола, ки “Низомии педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” номгузорӣ шудааст, масъалаҳои вазъи имрӯзаи худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар раванди фаъолияти педагогӣ ва имконияти педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низомии таҳсилоти муосири ҷумҳурӣ баррасӣ гардидааст.

Боби сеюми диссертатсия ба қорҳои таҷрибавӣ-санҷишии «Самаранокии технологияи педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ» бахшида шуда, аз ду фасл иборат аст. Дар фасли аввали ин боб «Технологияи педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ» Нишондиҳандаҳои сифатӣ ва миқдорӣ худтатбиқшавии касбии омӯзгорони гурӯҳҳои инноватсионӣ нерӯи имконияти инноватсиониро нишон додаи муаллиф, ҷузъҳои когнитивӣ, ангежавӣ-эмотсионалӣ, протсессуалии омодагии омӯзгоронро ба худтатбиқшавии касбиро инъикос менамояд. Дар фасли дуюми ин боб «Самаранокии технологияи педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар шароити муосири таҳсилот» санҷида шуда, натиҷаҳои қори озмоишӣ ҷамъбаст гардиданд.

Натиҷаҳои корҳои таҷрибавӣ - озмоишии дар гурӯҳҳои озмоишӣ бадастовардаи муаллиф собит мекунанд, ки муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогӣ таъсири мусбат мерасонад.

Автореферати диссертатсия хеле пурмазмун дар доираи диссертатсия таълиф гардида, дар маҷмӯъ натиҷаҳои кори тадқиқотии муаллифро инъикос мекунад.

Хулоса, кори тадқиқотии Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзӯи “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, тадқиқоти ба анҷомрасида буда, автореферат муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос ва мақолаҳои ҷоп намудаи муаллифи диссертатсия ба талаботи КОА – и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра ҷавобгӯ буда, муаллифи диссертатсия Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика мебошад.

Муқарриз: номзади илмҳои педагогӣ,
мудир кафедраи методикаи таълим
Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва
сиёсати Тоҷикистон

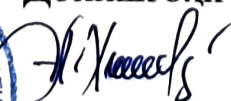
Абидова Умедахон Нумоновна

06.07.2026с.

Суроға: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Хучанд, маҳаллаи 17, бинои 1.
тел. (+992) 92 851 66 65. E-mail: umeda-1988@bk.ru

Имзои Абидова Умедахон Нумоновнаро тасдиқ мекунам.

Сардори РК ва КМ и Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати
Тоҷикистон

Бобоев Анварбек Хоҷаевич